

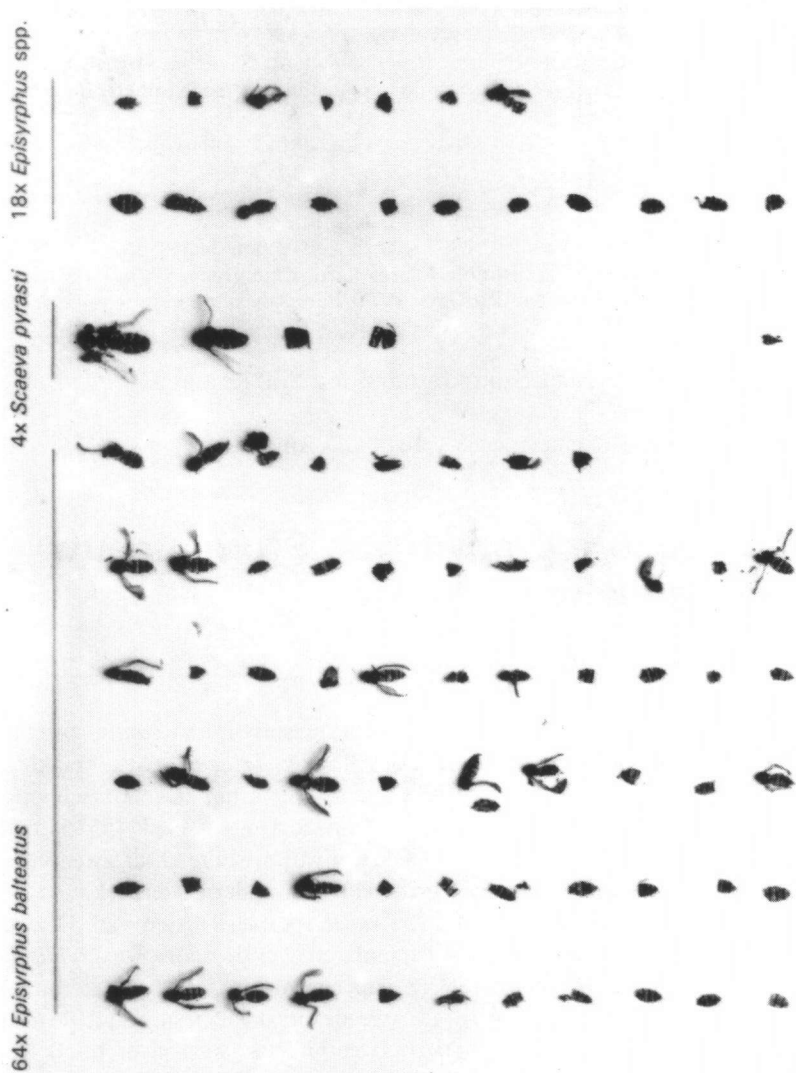
Onverwachte prooien van Stormmeeuw *Larus canus* op volle zee

Unexpected food of Common Gull at sea

Op 17 juli 1995 produceerde een adulte Stormmeeuw *Larus canus*, zittend op de voormast van het visserijonderzoeksschip RV *Tridens*, twee braakballen die toevallig op het voordek terechtkwamen. Het schip bevond zich op dat moment op ongeveer 120 km uit de kust op de Doggersbank (55°55,6'NB, 00°00'WL). De beide braakballen bleken vrijwel uitsluitend uit zweefvliegen Diptera spp. te bestaan en werden verzameld voor nader onderzoek.

De eerste braakbal bevatte de min of meer complete resten van 87 zweefvliegen, waaronder in elk geval 64 exemplaren van de soort *Episyrphus balteatus*, vier van *Scaeva pyrastis* en 18 van een andere, niet te determineren soort van het geslacht *Episyrphus*. De tweede braakbal bestond uit de resten van twee kevers Coleoptera spp. en 16 zweefvliegen, waaronder in elk geval zeven maal *Episyrphus balteatus* en twee andere, niet te determineren vertegenwoordigers van dat geslacht.

De *Tridens* verbleef al geruime tijd in het gebied ten noorden van de Doggersbank en Stormmeeuwen waren hier zeer schaars. Zweefvliegen werden al dagen lang regelmatig aan boord aangetroffen en onmiddellijk na het

Inhoud van één van beide braakballen van de Stormmeeuw, Doggersbank, 17 juli 1995. *Contents of one of the pellets of a Common Gull, produced in the Dogger Bank area, 17 July 1995.*

(foto B. Aggenbach, NIOZ)

verzamelen van de braakballen kon een exemplaar van het meest waargenomen type, naar later bleek *Episyrphus balteatus*, worden gevangen ter vergelijking met de insecten in de beide braakballen. Het weer in de voorafgaande dagen werd gekenmerkt door een aanhoudende zwakke tot matige zuidoostenwind zonder neerslag (logboek RV *Tridens*). *Episyrphus balteatus* is in geheel Europa één van de algemeenste soorten zweefvliegen die in vrijwel alle landschapstypen voorkomt van half maart tot eind november. *Scaeva pyrastra* is wat minder algemeen, maar ook deze soort kan overal in Europa van eind mei tot begin september worden aangetroffen (Van der Goot 1975, Zahradnik 1984). Bij de analyse van het materiaal bleek dat de buitenzijde (chitine) van de meeste zweefvliegen grotendeels intact bleef. In de eerste braakbal waren kop en borststuk vaak nog helemaal compleet, terwijl het achterlichaam leeg was. In de tweede braakbal waren alle delen van de lichamen verder verteerd en kapot, maar ook hier waren alleen de achterlichaampjes leeg.

Gezien de afstand tot de kust en het grote aantal op volle zee rond het schip waargenomen insecten, lijkt het waarschijnlijk dat de Stormmeeuw de (vermoede) insecten op zee heeft gevangen. Bij op stroomnaden fouragerende Stormmeeuwen in Active Pass bij British Columbia (Canada) werden in het maag-darmkanaal eveneens resten van kevers en tweevleugeligen gevonden (Vermeer *et al.* 1987). Als de Stormmeeuw de insecten niet in de vlucht gevangen heeft, is het mogelijk dat de dode insecten op dergelijk plaatsen werden opgepikt. Op stroomnaden vindt er dikwijls een concentratie plaats van drijfvuil en het is aannemelijk dat ook dode insecten op dergelijke plaatsen in hoge concentraties te vinden zijn. Stormmeeuwen blijken overigens niet de enige zeevogels te zijn die profiteren van naar zee verdrifte insecten. Zo werden in de maag van een Stormvogeltje *Hydrobates pelagicus* dat op 14 oktober 1950 werd gevangen op het Lichtschip 'Goeree' vier vleugeltjes van van bladluizen Aphididae spp. aangetroffen (Vooüs 1954). Blauwe Stormvogels *Halobaena caerulea* van het sub-anarctische Marion Eiland hadden resten van insecten in de maag die niet op dit eiland voorkwamen en vermoedelijk door aanhoudende afluide wind de oceaan opgeblazen waren (Steele & Crafford 1987).

Kees Camphuysen, Rob Dekker, Geert-Jan Hiddink en Mardik Leopold wil ik bedanken voor hun hulp bij het uitzoeken van de braakballen en het op papier stellen. Bert Aggenbach maakte de begeleidende foto.

Summary A Common Gull on deck on the fisheries research vessel Tridens on 17 July 1995 produced 2 pellets which could be collected and analysed. At the time, the ship

sailed approximately 120 km away from the coast in the Dogger Bank area. The two pellets contained remains of 103 hoverflies, 71 of which were identified as *Episyrphus balteatus*, four as *Scaeva pyrastis*, and 20 as other representatives of the genus *Episyrphus*. One of the pellets contained the unidentified remains of two beetles *Coleoptera* spp. The 17th of July followed a prolonged period with easterly and southeasterly winds. Many insects were observed around the ship at great distances from land, including frequent sightings of *Episyrphus balteatus*.

Zahradnik J. 1984. *De Kosmos Insektenführer*. Franckh, Stuttgart.

Goot V. van der 1975. *Zweefvliegental*. Uitgave Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie, 's Graveland

Steele W.K. & Crafford J.E. 1987. Insects in the diet of the Blue Petrel *Halobaena caerulea* at Marion Island. *Cormorant* 15: 93-94.

Vermeer K., Szabo I. & Greisman 1987. The relationship between plankton-feeding Bonaparte's and Mew Gulls and tidal upwelling at Active Pass, British Columbia. *J. Plankton Res.* 9: 483-501.

Voous, K.H. 1954. Nog iets over het voedsel van het Stormvogeltje *Hydrobates pelagicus*. *Ardea* 42: 217-218.

Chris Winter, Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee, Postbus 59, 1790 AB Den Burg, Texel